

Jaarplan 2025

EuropaPact Fryslân

Inhoudsopgave

Inleiding	Pagina 3
H1. Korte terugblik 2024 (stand van zaken t/m 31 oktober 2024)	Pagina 4
H2. Doelstellingen en visie	Pagina 7
H3. Speerpunten 2025	Pagina 10
3.1 Thematische prioriteiten in 2025	Pagina 12
3.2 Focus op het bedrijfsleven	Pagina 13
H4. Activiteiten 2025	Pagina 14
4.1 Ondersteuning van de ontwikkeling van projectvoorstellen	Pagina 15
4.2 Ontwikkeling kennis en vaardigheden	Pagina 16
4.3 Netwerkfunctie	Pagina 18
4.4 Communicatie	Pagina 19
H5. Uitwerking EPF+	Pagina 21
H6. Organisatie en financiën	Pagina 23
6.1 Governance	Pagina 24
6.2 Organisatie	Pagina 24
6.3 Begroting 2025	Pagina 25

Voor u ligt het derde jaarplan van het EuropaPact Fryslân (EPF): Jaarplan 2025. Het eerste jaar van de nieuwe Samenwerkingsovereenkomst voor de periode 2025-2027. Een jaar waarin eerder geplante zaadjes tot groei moeten komen in de vorm van een groeiend aantal aanvragen voor vouchers voor projectaanvragen en deelnames aan Europese netwerken. De afgelopen jaren is veel geïnvesteerd in het uitbouwen van het Friese netwerk en informatievoorziening over de begeleiding bij aanvragen voor Europese projecten en netwerken. Hiermee is een basis gecreëerd waarop in 2025 kan worden voortgeborduurd. Hierbij wordt extra aandacht besteed aan de 'zgn. Flagships', grote projectaanvragen in de prioritaire thema's van de Blue Delta-agenda.¹ In 2025 focussen we ons in het bijzonder op: circulariteit, maritieme technologie en toerisme & gastvrijheid.

In 2025 organiseert het EPF-team wederom een werkbezoek aan Brussel tijdens de Europese Week van Regio's en Steden (EWRC), die in 2025 overigens een week later (13 t/m 16 oktober a.s.) plaatsvindt dan gebruikelijk. Hierdoor zijn contacten met leden van het Europees Parlement (EP) weer mogelijk, iets dat afgelopen EWRC door een plenaire vergadering van het EP in Straatsburg niet mogelijk was.

1. De prioritaire thema's van de Blue Delta-agenda zijn: Agrofood, Watertechnologie, HTSM, Circulaire Materialen, Maritieme Technologie en Toerisme & Gastvrijheid.

In 2025 starten we ook met een nieuwe training als onderdeel van de Europe Ready Fryslân-trainings-sessies (ERF). Nu de basistraining al een flink aantal deelnemers heeft gehad, is het tijd voor een vervolgtraining, waarin het opstellen van een projectaanvraag zelf aan de orde komt. In de basistraining ligt de focus vooral op de beleidsdoelstellingen van de EU en hoe die vertaald kunnen worden naar de regio in projecten.

2025 is het eerste jaar met een volledige bezetting van het programmateam, waardoor het team zich verder kan ontwikkelen in zowel de onderlinge samenwerking, als in de relaties met de Friese partners.

In 2025 kijken we verder vooruit. Met de deelnemende partijen wordt een voorstel voor een EPF+ uitgewerkt, een Fries kenniscentrum op het gebied van Europese subsidiemogelijkheden. In 2024 is het EuropaPact door adviesbureau Berenschot geëvalueerd. Op basis van het evaluatierapport heeft de Algemene Vergadering besloten dat er een voorstel dient te komen voor een EPF dat een bredere dienstverlening verleent dan het huidige takenpakket. Het voorstel wordt in de Algemene Vergadering van december 2025 geagendeerd.

H1. Korte terugblik 2024 (stand van zaken t/m 31 oktober 2024)

H1. Korte terugblik 2024 (stand van zaken t/m 31 oktober 2024)

In 2024 zijn in vergelijking met 2023 minder vouchers verstrekt in aantal (waarschijnlijk 19 in totaal in 2024 tegenover 21 in 2023), maar is het versterkte bedrag aan vouchers met ongeveer 40% gestegen naar bijna €300.000 aan subsidie. De afname van het aantal verstrekte vouchers kan niet los gezien worden van het feit dat door de Europa-brede populariteit van Europese subsidies al enkele voor Fryslân interessante EU-programma's (bijna) zijn uitgeput. In 2023 werden bijna uitsluitend projectvouchers versterkt, in 2024 zijn alle vier de vouchers² aangevraagd. Dit bewijst dat Friese partijen het EPF steeds beter weten te vinden en zich ook breder oriënteren op Europa.

Het afgelopen jaar namen 60 personen deel aan de Europe Ready Fryslân training. Dit is een duidelijk minder aantal deelnemers in vergelijking met 2023 (-25%), maar de deelnemers kennen wel een grotere diversiteit. In 2024 namen minder medewerkers van provincie, gemeenten en kennisinstellingen aan de training deel, maar meer vanuit stichtingen en het bedrijfsleven. Dit sluit aan bij een grotere aandacht voor het bedrijfsleven vanuit het EPF-team in 2024.

De terugloop in het aantal deelnemers is wel een signaal dat een groot deel van de doelgroep inmiddels is bereikt met de basistraining. In 2025 wordt een vervolg op de basistraining ontwikkeld, waarbij de Europa-training voor gevorderden van VLEVA, het Vlaamse verbindingsbureau voor Europa, als voorbeeld geldt.

Het jaar 2024 kan beschouwd worden als het eerste jaar waarin met nagenoeg volledige bezetting van het programmateam gewerkt werd aan het vergroten van het bewustzijn over Europa en het stimuleren van deelname aan Europese projecten. Begin januari is de nieuwe programmamanager begonnen. Alleen voor de functie van senior-adviseur werd nog iemand voor 2,5 dagen per week ingehuurd. In oktober is daarvoor een senior-medewerker in vaste dienst geworven. Zij start in februari 2025 met haar werkzaamheden voor het EPF.

Om het Europa-bewustzijn in Fryslân te vergroten werd in oktober 2024 wederom een werkbezoek georganiseerd aan Brussel in het kader van de Europese Week van Regio's en Steden (EWRC). Een delegatie van in totaal 150 Friese bestuurders, ambtenaren en Statenleden nam deel aan het werkbezoek, waarin vooral gesprekken met vertegenwoordigers van de verschillende diensten van de Europese Commissie op de rol stonden. Het programma van de Vereniging Friese Gemeenten (VFG) tijdens de EWRC2024 maakte integraal onderdeel uit van het EuropaPact-werkbezoek.

[Lees verder op de volgende pagina](#)

2. Het EPF werkt met vier verschillende vouchers: projectideevoucher (max. €2.500), projectvoucher (max. €15.000), flagshipvoucher (max. €40.000), netwerkvoucher (max. €30.000).

H1. Korte terugblik 2024 (stand van zaken t/m 31 oktober 2024)

Ook werden er twee netwerkbijeenkomsten in de regio gehouden: op 12 maart in het Biosintrum in Oosterwolde en op 21 november in het Fries Natuurmuseum in Leeuwarden. Beide bijeenkomsten werden goed bezocht en kwam het deelnemersaantal rond de 45 personen uit. De netwerkbijeenkomsten worden gebruikt om goede voorbeelden van EU-subsidieaanvragen te presenteren (o.a. de projecten 'Soilcrates' van Van Hall Larenstein en de provincie Fryslân, en 'Paludi & Bouw' van de fa. Dijkstra Draisma) en met elkaar te discussiëren hoe in Friese organisaties beter ingespeeld kan worden op de kansen die Europa biedt.

De belangstelling voor het EuropaPact is flink gegroeid in 2024. Het aantal geadresseerden van de digitale nieuwsbrief is gestegen naar bijna 500, wat noopt tot een betaald account voor het verzenden van de nieuwsbrief. Ook is het aantal volgers op LinkedIn flink gestegen tot 422 op eind oktober 2024. LinkedIn is in 2024 nadrukkelijk ingezet als instrument om te communiceren over de activiteiten van het EuropaPact, waarbij in de tweede helft van het jaar speciaal aandacht is besteed aan de Europese kansen voor het bedrijfsleven.

2024 was zeker ook het jaar van de evaluatie van het EPF. In 2022 was bij de start van het EuropaPact besloten om met oog op de voortzetting van het EPF ná 2024 (t/m 2027) een evaluatie uit te voeren naar de meerwaarde van het EPF. De fa. Berenschot kwam tot een positieve conclusie over het functioneren van het huidige EuropaPact en adviseerde de mogelijkheden van een EPF+, een Fries kenniscentrum voor Europese subsidiemogelijkheden te onderzoeken. Tijdens de Algemene Vergadering op 13 juni in Sportstad Heerenveen is dit advies door de Algemene Vergadering van het EPF overgenomen. Onder leiding van een bestuurlijke commissie wordt in 2025 een voorstel voor een EPF+ uitgewerkt.

De EPF-familie werd in 2024 uitgebreid met de RUG Campus Fryslân, waarmee het aantal deelnemers op 22 uitkomt. Met Van Hall Larenstein en het Wetterskip Fryslân worden gesprekken gevoerd over toetreding tot het EPF. Die moeten hun beslag krijgen in 2025.

H2. Doelstellingen en visie

H2. Doelstellingen en visie

In 2022 zijn we gestart met het EPF. Wat willen we ook alweer bereiken? We willen dat er in Fryslân meer gebruik gemaakt wordt van Europese financieringsmogelijkheden om de eigen doelstellingen en ambities te realiseren. We geloven dat Fryslân Europa veel te bieden heeft, maar ook dat Europa kansen biedt aan Fryslân. Dit gaat om kennis, kunde en financiering. Die kansen willen we niet laten schieten. Als we niets doen realiseren we onze ambities niet, later of minder effectief.

De doelstellingen van het EuropaPact Fryslân zijn het vergroten van het Europa-bewustzijn in de regio en om meer en betere Europese projecten te ontwikkelen met Friese partijen, teneinde bij te dragen aan de brede welvaart in Fryslân. Om deze doelstelling te behalen, zijn de volgende subdoelstellingen van belang:

- 1. Kennis van de kansen die Europa biedt moet worden vergroot:**
 - a. Ondersteuning individuele projecten;
 - b. Initiëren en ondersteunen flagship-projecten.
- 2. Er moeten betere projectideeën worden geformuleerd:**
 - a. Europe Ready Fryslân 2.0;
 - b. Onderlinge uitwisseling stimuleren.
- 3. De projectontwikkelingscapaciteit moet worden vergroot.**

EPF zet in op het creëren van de juiste randvoorwaarden waardoor Friese organisaties (gemeenten, bedrijven, maatschappelijke organisaties, onderwijsinstellingen en kennisinstellingen) beter in staat zijn alle benodigde stappen voor Europese projectontwikkeling te doorlopen. Voor de minder ervaren organisaties betekent dit vooral inzetten op het aanbrengen van focus in hun doelstellingen, het helpen formuleren van projectideeën, het vinden van potentiële samenwerkingspartners en het op peil brengen van het algemene kennisniveau over Europa. Voor de meer ervaren organisaties betekent dit ondersteuning bij het formuleren van grotere projecten – bij voorkeur als leadpartner – en/of het uitbreiden van het portfolio met projecten binnen een ander programma of op een ander thema.

[Lees verder op de volgende pagina](#)

H2. Doelstellingen en visie

Inmiddels zijn we ongeveer twee jaar op weg en zien we de eerste vruchten van onze gezamenlijke inspanningen. Verschillende verstrekte vouchers hebben geleid tot een succesvolle subsidieaanvraag, waarbij de aanvragen van Van Hall Larenstein voor het project Soilcrates (EU-programma Horizon Europe Mission Soil) en de fa. Dijkstra Draisma voor het project 'Paludi en Bouw' (EU-programma Interreg A Deutschland-Nederland) eruit springen. Het project Soilcrates, waarin de provincie als lead-partner optreedt, is een miljoenenproject dat een groot bodemonderzoekproject omvat van een Europees consortium, geleid door Van Hall Larenstein. Een deel van het onderzoek vindt plaats in het Biosintrum in Ooststellingwerf.

Het project Paludi & Bouw omvat het ontwikkelen van duurzaam bouw materiaal voor biobased woningen en past in het streven om als Fryslân een Europese koploper in de circulaire economie te zijn. Deze en andere projecten dragen bij aan het streven om in de huidige Europese programmaperiode (2021-2027) €130 miljoen aan Europese subsidies naar Fryslân te halen.

Meer en betere projectaanvragen worden gestimuleerd met het verstrekken van vouchers waarmee een externe adviseur kan worden ingehuurd, of een interne projectleider kan worden vrijgesteld. De mogelijkheid van het vrijstellen van een interne projectleider is in maart 2024 geïntroduceerd met de wijziging van de (provinciale) subsidieregeling. Met de kennis en ervaring van 2024 wordt de subsidieregeling begin 2025 nogmaals gewijzigd, zodat het instrumentarium van de vouchers nog beter aansluit op de wensen en behoeften van Friese partijen.

Belangrijkste wijziging wordt het oprekken van de kleine voucher in bedrag en tijd, waardoor een 'normaal' project betere begeleiding krijgt van project-idee naar projectaanvraag. Tussen die twee fasen zit momenteel geen directe begeleiding van partijen, waardoor zij af en toe twijfelen over het doorzetten van een projectaanvraag. Vanuit het EPF-team wordt de opbouw van een project begeleid, maar ontbreekt het aan tijd en de mogelijkheid om een project op een semipermanente wijze te begeleiden. Daarbij komt dat het EPF-team ook de schakel vormt tussen de aanvrager en de beoordelingscommissie, waardoor enige afstand tot een aanvraag in acht moet worden genomen.

H3. Speerpunten 2025

3.1 Thematische prioriteiten in 2025

3.2 Focus op het bedrijfsleven

H3. Speerpunten 2025

In 2024 is vanuit het EPF gerichte actie gevoerd om zgn. flagship-projecten, Europese projecten met een omvang van meer dan €1 miljoen met een regionale impact in Fryslân, te stimuleren in de sectoren: circulaire economie, arbeidsmarkt/migranten en toerisme & gastvrijheid. Wat betreft circulaire economie is ervoor gekozen eerst een gezamenlijke Europa-strategie op te stellen, die in 2025 en de daaropvolgende jaren de basis moet vormen voor Europese projecten. De acties op het gebied van arbeidsmarkt/migranten en toerisme & gastvrijheid hebben nog niet geleid tot concrete projecten, al is er door de Toerisme Alliantie Friesland (TAF) wel een concreet projectvoorstel ontwikkeld. Onderzocht wordt voor welk Europees programma het project het meest in aanmerking komt.

Op het gebied van arbeidsmarkt/migratie zijn interessante gesprekken gevoerd en een concrete verkenning uitgevoerd, maar is in overleg met de betrokken partners besloten verdere pogingen om tot een Europese aanvraag te komen te staken, mede doordat er nationale subsidies beschikbaar kwamen.

Wat betreft de thematische speerpunten voor 2025 zet het EPF zijn inzet voort op het gebied van circulaire economie en toerisme & gastvrijheid. Als derde thema wordt ingezet op maritieme technologie, aangezien hier met oog op de verduurzaming goede kansen liggen en het EPF in 2024 het eigen netwerk in dit cluster goed heeft opgebouwd. Ook zijn er al enkele vouchers voor projectaanvragen voor de verduurzaming van de scheepsvaart verleend. Dit alles vormt een goede basis om met het maritieme cluster te werken aan meer Europese projecten.

De drie geselecteerde thema's krijgen extra aandacht en extra financiële ondersteuning uit een daarvoor gereserveerd werkbudget. Flagship-projecten moeten aansluiten bij de thema's van de Blue Delta (agrofood, watertechnologie. HTSM, circulaire materialen, maritieme technologie en toerisme & gastvrijheid). Een proactieve aanpak van de thema's circulaire materialen/economie, maritieme technologie en toerisme & gastvrijheid sluit de inzet op de andere thema's niet uit. Integendeel. Zo wordt bijvoorbeeld met de Universiteit Gent en het Innovatiecluster Drachten verkend of er Europese projecten kunnen worden ontwikkeld in HTSM i.c.m. IT.

In 2024 is ook meer aandacht gericht op het bedrijfsleven. In de eerste twee jaren van het EPF lag de focus op de deelnemende partijen aan het EuropaPact: overheden en kennisinstellingen. In 2024 is een begin gemaakt met meer aandacht voor het bedrijfsleven. Naast een aantal verkennende gesprekken met individuele bedrijven, heeft het EPF zich met artikelen in nieuwsbrieven van o.a. Ynbusiness, de Friese Exportclub en MetaalUnie Noord-Nederland gepresenteerd aan bedrijven. Ook is er in het najaar i.s.m. communicatiepartner Compion een speciale LinkedIn-campagne gehouden om Friese bedrijven te wijzen op de diensten die zij van het EPF kunnen afnemen. Dit heeft in ieder geval al geleid tot meer deelnames vanuit het bedrijfsleven aan de Europe Ready Fryslân basistraining.

In 2025 zetten we de inzet op het bedrijfsleven door met als doel het Europa-bewustzijn bij ondernemers te vergroten en hen te wijzen op de kansen die Europa het Friese bedrijfsleven biedt.

H3. Speerpunten 2025

3.1 Thematische prioriteiten in 2025

1 Circulaire economie

2025 is het Nederlands jaar van de circulaire economie. In 2025 vieren we Friese circulaire successen. Onder het motto 'made circulair in Fryslân' tonen we aan Friese, Nederlandse en Europese partners hoe verschillende partijen in Fryslân de circulaire economie uitbouwen.

In 2024 hebben de Vereniging Circulair Friesland, de provincie Fryslân en de gemeente Leeuwarden met hulp van het EuropaPact Fryslân een Europa-strategie voor circulair Fryslân opgesteld. De strategie draagt bij aan de ambitie om een Europese koploper in de circulaire economie te zijn, in het bijzonder in de sectoren bouw, kunststoffen en watertechnologie.

2025 staat in het teken van de circulaire economie in Fryslân, o.a. met een groot Europees evenement in het voorjaar en het jaarcongres van het Europese milieu-netwerk ACR+ in Leeuwarden. In 2025 komt ook de Europa-strategie voor circulair Fryslân tot uitvoering en is de ambitie om tot verschillende (innovatieve) projecten te komen op het gebied van circulariteit. Hiermee is overigens al een start gemaakt, want Fryslân bouwt al jaren aan de circulaire economie. De Europa-strategie moet leiden tot meer Europese projecten, waarbij Friese partijen als leadpartner "de kar trekken". Hierdoor wordt de regionale (circulaire) economie versterkt, maar bouwt Fryslân ook verder aan zijn profiel als één van de koplopers in Europa op het gebied van circulariteit.

2 Toerisme & gastvrijheid

In 2024 heeft het EPF zich aan de deelnemers van de TAF gepresenteerd. Dit heeft geleid tot enkele verkennende gesprekken en tot op heden geleid tot één concreet projectidee: het vervolg van Sliepe yn'e takomst, een project rond de ontwikkeling van biobased en circulaire vakantiewoningen in Fryslân. Dit projectidee – in samenwerking met partijen uit Noordwest-Europa de kennis en kunde over biobased en circulair bouwen van vakantiewoningen vergroten – wordt eind 2024/begin 2025 mogelijk uitgewerkt tot een concrete projectaanvraag.

Op basis van de in 2024 gestarte verkennende gesprekken worden ook in 2025 i.s.m. de TAF andere projectideeën verder verkend om tot concrete projecten te komen.

3 Maritieme technologie

In 2024 heeft een Europees consortium met deelname van Súdwest-Fryslân een projectaanvraag ingediend voor het Europese onderzoeksprogramma Horizon Europe voor de elektrificatie van de pleziervaart. De aanvraag is uiteindelijk wel goedgekeurd maar net niet geselecteerd voor een subsidie. Het projectidee is dermate concreet dat gewerkt wordt aan een zelfstandige projectaanvraag voor het Interreg A Deutschland-Nederland programma in 2025.

Ook heeft het EPF met een projectvoucher het project 'Verduurzaming bruine vloot' ondersteund, waarin de verduurzaming van traditionele platbodems voor op de Waddenzee centraal staat.

De begeleiding van deze twee aanvragen heeft het EPF in contact gebracht met het maritieme cluster in Fryslân. Deze contacten zijn in 2024 verder uitgebouwd, o.a. met de Maritieme Academie Harlingen en de Maritieme Campus van Firda in Sneek. In de maritieme sector vindt momenteel veel discussie over de verduurzaming plaats. In 2025 worden de gesprekken met het cluster voortgezet met als doel tot meerdere projectideeën te komen over de duurzame maritieme technologie in Fryslân.

H3. Speerpunten 2025

3.2 Focus op het bedrijfsleven

De speciaal op het bedrijfsleven gerichte LinkedIn-campagne en artikelen in nieuwsbrieven moeten leiden tot meer contacten met bedrijven over Europese kansen voor ondernemingen. De eerste maanden waren vooral gericht op naamsbekendheid, de laatste twee maanden omvatten meer een presentatie van de dienstverlening die het EuropaPact aanbiedt, plus het aanbod om direct in te schrijven voor een Europe Ready-trainingssessie, of een aanvraag om te sparren met iemand van het team. Op het moment van schrijven is nog niet helemaal goed in te schatten wat de LinkedIn-campagne aan concrete resultaten oplevert. Maar inmiddels is duidelijk dat de campagne veel views oplevert en dat diverse bedrijven herhaaldelijk posts liken of doorklikken op de link naar de website. Aangezien we kunnen zien welke personen/bedrijven het EuropaPact volgen, kan er gericht follow-up aan de campagne worden gegeven.

Dat doen we in combinatie met de uitkomsten van een afstudeeronderzoek door een student van NHL Stenden naar de beweegredenen voor Friese bedrijven om wel of om juist niet (meer) gebruik te maken van Europese subsidies. Uit eerdere onderzoeken blijkt dat het Friese bedrijfsleven achterblijft bij het benutten van Europese subsidies. De redenen hiervoor worden met het onderzoek in kaart gebracht. Op basis hiervan wordt in 2025 in overleg met de deelnemende partijen aan het EPF het bedrijfsleven benaderd over de kansen die Europa biedt, waarbij gebruik wordt gemaakt van de goede voorbeelden van Friese bedrijven die al wel hun nek hebben uitgestoken en Europese subsidie(s) hebben benut om innovaties verder te ontwikkelen, of om de samenwerking met buitenlandse partners te versterken.

H4. Activiteiten 2025

- 4.1 Ondersteuning van de ontwikkeling van projectvoorstellen
- 4.2 Ontwikkeling kennis en vaardigheden
- 4.3 Netwerkfunctie
- 4.4 Communicatie

H4. Activiteiten 2025

4.1 Ondersteuning van de ontwikkeling van projectvoorstellen

In 2025 gaat het EPF door met het begeleiden van Friese partijen naar een succesvolle projectaanvraag. Hierbij zet het EPF-team zijn kennis, netwerk en vouchers in om Friese partijen te ondersteunen bij het opstellen van de projectaanvraag. Zoals hierboven aangegeven wordt het instrumentarium van de vouchers bij de wijziging van de subsidieregeling aangepast om beter op de wensen en behoeften van het veld in te spelen. Een student van NHL Stenden heeft in het kader van haar afstudeerscriptie tijdens het tweede semester van 2024 de gewenste aanpassingen in kaart gebracht.

Het gaat hierbij niet alleen om het begeleiden van partijen bij een individueel project, maar ook om partijen op de mogelijkheden van Europese subsidies en samenwerking te wijzen. Er bestaat wel degelijk belangstelling voor Europese projecten, maar ontbreekt het partijen vaak aan kennis van Europa en het netwerk om aan een project deel te nemen. Ook is het vinden van voldoende cofinanciering soms een uitdaging om tot een projectaanvraag te komen.

Het EPF helpt bij de oriëntatie op Europese subsidies en het vinden van projectpartners. Bij aanvragen voor bepaalde programma's kan het EPF ook nog helpen bij het vinden van de benodigde cofinanciering. Ook

kan het EPF adviseren bij het vinden van een externe adviseur die met een project- of netwerkvoucher kan worden ingehuurd. Adviesbureaus hebben in de loop der jaren hun specialismen opgebouwd, waardoor met een slimme keuze voor ondersteuning van een projectaanvraag er een hoogkwalitatieve en daardoor kansrijke projectaanvraag kan worden opgesteld. Dat laatste is niet onbelangrijk, want de concurrentie voor Europese subsidies neemt steeds meer toe. Niet alleen doordat Europa-breed steeds meer organisaties en bedrijven de weg naar Europese subsidies hebben gevonden, maar ook doordat budgetten van Europese programma's in de huidige EU-programmaperiode (2021-2027) uitgeput beginnen te raken.

Ook richten wij ons op het verbeteren van projectaanvragen. Sommige Friese partijen zien hun subsidieaanvraag voor een Europees programma wel door de verschillende selectierondes heen komen, maar worden uiteindelijk niet geselecteerd voor subsidie, omdat er maar een paar goedgekeurde projecten voor subsidie in aanmerking komen. Door gerenommeerde adviesbureaus de aanvragen te laten beoordelen en van advies te voorzien, helpt het EPF Friese partijen op weg naar een betere subsidieaanvraag en een (hopelijk) succesvolle herkansing. Hiervoor is de kleine voucher een zeer geschikt instrument.

In 2024 is een start gemaakt door meer focus te leggen op het Friese bedrijfsleven. Dit moet in 2025 leiden tot meer deelnames van Friese bedrijven aan Europese projecten. In januari 2025 wordt een onderzoek over de beweegredenen van Friese bedrijven om wel of niet van Europese subsidies gebruik te maken opgeleverd. Op basis van de conclusies en aanbevelingen zal er gericht op het bedrijfsleven worden ingezet.

Het EPF streeft ernaar om in 2025 in vergelijking met 2024 meer vouchers (30) te verstrekken en ook de omvang van het verstrekte subsidiebudget aan vouchers te verhogen naar minimaal €400.000,-. Daarbij dient wel aangetekend te worden dat bepaalde Europese programma's of al uitgeput zijn (bijv. Interreg Noordzee), of in 2025 een laatste call organiseren met een beperkt budget (bijv. Interreg Noordwest-Europa). Ook de voor de planning en aanleg van de Lelylijn aantrekkelijke CEF-gelden zijn inmiddels uitgeput en is het wachten op de start van de nieuwe Europese programmaperiode in 2028.

H4. Activiteiten 2025

4.2 Ontwikkeling kennis en vaardigheden

Het vergroten van het Europa-bewustzijn en het bevorderen van kennisuitwisseling op het gebied van Europa is één van de hoofdtaken van het EPF. Deze taak is in 2025 bijzonder relevant, aangezien 2025 het eerste jaar is van de nieuwe Europese Commissie, die tevens in de loop van 2025 de voorstellen presenteert voor het nieuwe Europese budget 2028-2034 en de daaraan verbonden Europese subsidieprogramma's. Wat betekenen de plannen van 'Brussel' voor Fryslân en welke kansen dienen zich daarbij aan? Eerder uitgelekte plannen voorspellen een grote verandering voor de regionale en landbouwfondsen. Wij houden rekening met de 'Brusselse context' bij de ontwikkeling van kennis en vaardigheden.

Voor kennisontwikkeling zetten we in 2025 de Europe Ready Fryslân basistrainingen door, maar ontwikkelen we daarnaast een training voor gevorderden. De eerste training voor gevorderden start in van het tweede semester van 2025.

Om de kennisuitwisseling te bevorderen organiseren we in 2025 weer verschillende netwerkbijeenkomsten, waarbij we de interactie tussen de deelnemers willen verhogen.

Voor een groter Europa-bewustzijn en meer kennis van het Europese organiseert het EPF in 2025 wederom een werkbezoek aan de Europese Week van Steden en Regio's in Brussel. Dit werkbezoek vindt een week later in oktober plaats dan gebruikelijk, aangezien het Europees Parlement in de eerste volle week van oktober net als in 2024 in Straatsburg vergadert.

[Lees verder op de volgende pagina](#)

H4. Activiteiten 2025

📍 Europe Ready Fryslân

Vanaf de start van het EuropaPact verzorgt het EPF-team de Europe Ready Fryslân basistraining. In drie sessies wordt uitgelegd welke doelstellingen de EU nastreeft, hoe de EU met subsidies die wil realiseren en hoe vanuit Fryslân daarop kan worden ingespeeld. In de laatste sessie wordt ingegaan op het bouwen van een Europese projectaanvraag.

Uit het dalende aantal deelnemers blijkt dat een groot deel van de doelgroep is bereikt. In 2024 zagen we meer deelnemers uit het bedrijfsleven en van stichtingen, wat aantoont dat er nog steeds behoefte is aan de basistraining, maar ook dat voor bijvoorbeeld gemeenten en kennisinstellingen een vervolgtraining dient te worden opgezet. Dit pakt het EPF-team in 2025 op, waarbij de trainingen van VLEVA als basis worden genomen. Er worden verschillende modules uitgewerkt. De eerste vervolgtraining start in het tweede semester in 2025.

📍 EWRC2025

In 2024 namen in totaal 150 Friezen deel aan het werkbezoek aan Brussel. Voor 2025 is het niet het doel om dit aantal te overstijgen, wel is het doel om weer een interessant tweedaags programma te organiseren waarbij de gesprekken met Brusselse functionarissen en de onderlinge ontmoetingen centraal staan.

De EWRC is een populair event bij bestuurders en medewerkers van Nederlandse gemeenten, provincies, waterschappen en kennisinstellingen. Met oog op een meer efficiënte organisatie wordt gekeken in hoeverre met andere organisaties voor de EWRC2025 kan worden samengewerkt. Voor het werkbezoek in 2025 wordt ook weer nauw afgestemd met de Vereniging Friese Gemeenten (VFG) om tot een integraal Fries programma voor het werkbezoek te komen.

De EWRC2025 vindt in 2025 een week later plaats dan gebruikelijk, namelijk de tweede volle week van oktober. Het evenement is verzet, omdat het Europees Parlement (wederom) in de eerste volle week van oktober een plenaire sessie in Straatsburg heeft. Tijdens het werkbezoek aan Brussel in 2025 kunnen i.t.t. 2024 weer wel gesprekken met Europarlementariërs worden gepland.

Het door het EPF verzorgde werkbezoek aan Brussel vindt plaats op:

- 📍 dinsdag 14 oktober 2025
- 📍 woensdag 15 oktober 2025.

Voor het werkbezoek in 2024 is een A4 met Friese lobbyboodschappen opgesteld voor de gesprekken met vertegenwoordigers van de Europese Commissie. Ook in 2025 pakken we dit initiatief op. We starten de voorbereiding vroeger in het jaar om tot meer uitgewerkte lobbyboodschappen en een breder draagvlak te komen.

De plenaire bijeenkomst om de conceptlobbyboodschappen te bespreken vindt plaats op:

- 📍 donderdag 26 juni 2025.

H4. Activiteiten 2025

4.3 Netwerkfunctie

Wellicht een wat onderbelichte rol voor het EuropaPact is de netwerkfunctie. Deelname aan Europese netwerken en positionering van de regio in de Europese markt is van groot belang om de zichtbaarheid van Fryslân in Europa te verbeteren en om goed te weten wat er speelt in Europa. Het opbouwen van een Europees netwerk en daarin een positie verwerven kost tijd, maar vergt bovenal strategische keuzes. Er zijn talloze thematische netwerken in de EU, vraag is welke meerwaarde hebben voor de eigen organisatie en hoeveel tijd en energie er ingestoken kan worden. EuropaPact-team houdt een overzicht bij van thematische netwerken en verdiept zich in die netwerken, waardoor het EPF-team Friese partijen kan helpen bij hun keuze voor een deelname aan een EU-netwerk.

Deelname aan een netwerk levert niet alleen meer kennis op, maar leidt vaak ook tot deelname aan projecten. Actieve leden binnen Europese netwerken vallen op en worden vaak gevraagd deel te nemen aan Europese projecten. De netwerkvoucher is speciaal hiervoor ontworpen; de voucher kan ingezet worden om een eigen netwerk op te zetten, maar kan ook

worden aangevraagd om de eerste twee jaar van een nieuw lidmaatschap van een Europees netwerk te financieren. Met de voucher kan als het ware een proefabonnement genomen worden voor maximaal twee jaar, waarin het netwerk verder verkend kan worden. Het was overigens een bedrijf uit Balk, die als eerste organisatie van deze mogelijkheid gebruik heeft gemaakt.

Maar het EPF vervult ook een andere taak binnen de netwerkfunctie: het koppelt Friese partijen aan andere partijen bij partnersearches én brengt Friese partijen in stelling voor nationale overlegorganen over Europese subsidies. Het EPF wordt regelmatig benaderd door buitenlandse partijen die op zoek zijn naar een Nederlandse of Friese projectpartner. Van het Franse Rode Kruis tot de Universiteit Gent (UGent), diverse partijen hebben het EPF gevonden. Soms met een concreet projectaanbod, soms voor een nadere oriëntatie over Europese vraagstukken waarbij de buitenlandse partner contacten zoekt met Friese partners. In dit opzicht zijn de contacten met de UGent interessant.

De universiteit heeft inmiddels via het EPF met verschillende Friese partijen gesproken, waaronder het Wetterskip Fryslân, het Maritiem Instituut Willem Barentsz (NHL Stenden) en Innovatiecluster Drachten (ICD) met als doel om te onderzoeken of er gezamenlijke onderzoeksprojecten kunnen worden gebouwd. De gesprekken met de UGent worden in 2025 voortgezet. Het EPF neemt hier actief aan deel om de gesprekken tot concrete projecten te leiden.

Met oog op veel centrale Europese calls – bijv. van programma's als Horizon Europe, Connecting Europe Facility en Digital Europe – consulteert de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RvO) het Nederlandse werkveld voor input bij de Europese Commissie. In 2024 is een aantal Friese experts via het EPF in RvO-werkgroepen gekomen, waaronder de directeur van het Maritiem Instituut Willem Barentz, die voor de consultaties dienen. In 2025 houdt het EPF-team zijn oren en ogen open om meer Friese experts in deze werkgroepen te krijgen, waardoor Fryslân meepraat met het Rijk over de onderwerpen van de Europese calls.

H4. Activiteiten 2025

4.4 Communicatie

Website

In januari 2025 lanceren we de vernieuwde EPF-website. In 2022 is op basis van summiere informatie de huidige website gelanceerd. Nu, 2,5 jaar later met de nodige ervaring en een onderzoek naar zoekwoorden naar de EPF-website rijker, is het tijd om zowel de vormgeving als de teksten op de website aan te passen.

De website wordt door de wijzigingen nog meer het platform waarop een potentiële projectaanvrager zijn of haar basisinformatie kan vinden en snel met het EPF-team in contact kan treden. Ook moet de website meer een bron worden van informatie over wat de EuropaPact-samenwerking voor Fryslân oplevert, waardoor het ook voor deelnemende partijen een bron van informatie blijft.

In het spoor van de nieuwe website wordt ook een database ontwikkeld voor de funnel aan leads waar het EPF-team aan werkt. Momenteel wordt de funnel bijgehouden in een Excel-sheet. Het groeiende aantal leads maakt het Excel-sheet onoverzichtelijk. Bovendien blijkt uit contacten met andere provincies dat accountants kritisch zijn over dergelijke Excel-bestanden en een professionele database eisen voor dergelijke overzichten. De nieuwe database functioneert tevens als CRM-tool en helpt om de communicatie naar onze contacten beter te organiseren en handige werkprocessen in te richten.

[Lees verder op de volgende pagina](#)

H4. Activiteiten 2025

📌 Sociale media/nieuwsbrief

In 2024 is nadrukkelijk gebruik gemaakt van LinkedIn om te communiceren met de regio: nieuwe trainingssessies van Europe Ready Fryslân werden aangekondigd via LinkedIn, een op bedrijven gerichte communicatiecampagne werd op LinkedIn uitgerold, nieuwe Europese calls werden aangekondigd, impressies van werkbezoeken (o.a. Brussel en het Interreg NWE-event in Dublin) werden gedeeld, etc. Ook in 2025 wordt dit medium nadrukkelijk ingezet om te communiceren met de regionale partners over o.a. de ERF-trainingssessies – zoals de nieuwe trainingssessie voor gevorderden –, Europese evenementen en workshops en andere activiteiten van het EuropaPact, zoals het werkbezoek aan Brussel.

De nieuwsbrief heeft inmiddels een groot bereik. Het aantal van 500 op de verzendlijst is bijna gehaald, wat noopt tot een nieuw betaald account voor de opmaak en verzending van de nieuwsbrief. Dit tekent het volwassen worden van het EuropaPact. De nieuwsbrief verschijnt in 2025 viermaal, met informatie over de ERF-trainingen, voorbeelden van met EPF-vouchers gelanceerde project(aanvragen) en en natuurlijk het werkbezoek aan Brussel.

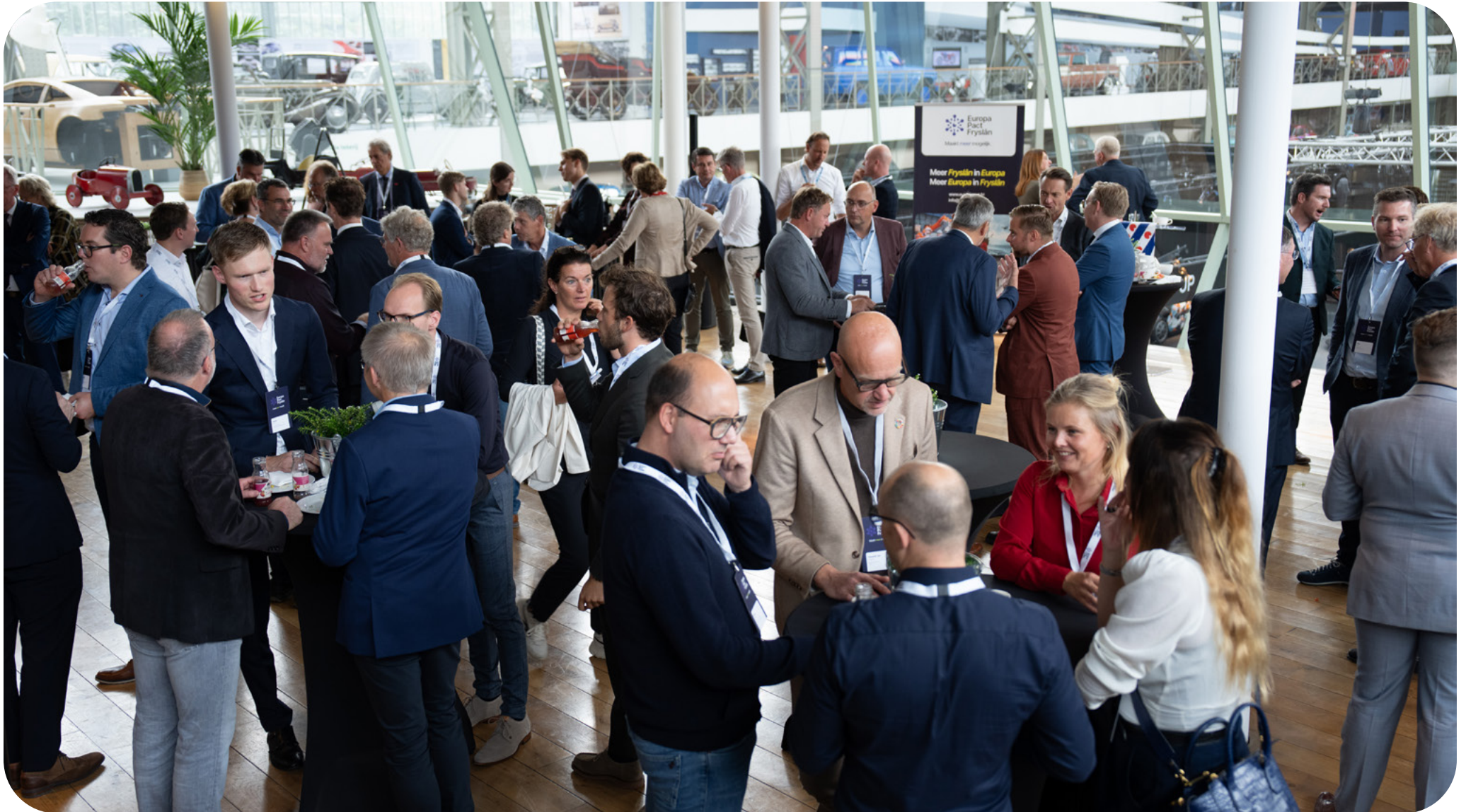
📌 Events en netwerkbijeenkomsten

Kennisuitwisseling en informatieverstrekking zijn belangrijke taken van het EuropaPact. Hiervoor worden de website, sociale media en nieuwsbrief ingezet, maar ook fysieke bijeenkomsten georganiseerd. Naast het jaarlijkse werkbezoek aan de EWRC in de tweede week van oktober, organiseren wij in 2025 drie netwerkbijeenkomsten voor Friese partijen. De eerste netwerkbijeenkomst vindt plaats op: 20 maart 2025. Doel is hierbij om de interactie tussen de deelnemers te stimuleren, waardoor het uitwisselen van kennis wordt versterkt.

📌 Monitoring

NHL Stenden ontwikkelt een database die fungeert als monitoringstool voor de door Fryslân binnengehaalde Europese subsidies. De tool gaat januari 2025 live en is publiekelijk toegankelijk. Met de speciaal ontworpen database kan voor een groot aantal EU-fondsen gemonitord worden hoeveel EU-subsidie naar Fryslân komt, wie vanuit Fryslân deelneemt, op welke Europees thema, etc. Daardoor is de monitoringstool niet alleen een handig instrument om te meten of wij als regio onze doelstellingen op het gebied van EU-subsidies behalen, maar ook een goed communicatiemiddel naar de regio toe om op de kansen in Europa te wijzen.

H5. Uitwerking EPF+

H5. Uitwerking EPF+

In 2025 werken we een voorstel uit voor een EPF+, een Fries kenniscentrum voor Europese subsidiemogelijkheden. Dit voorstel omvat één of meer varianten voor het EPF ná 2027. Bij de uitwerking nemen wij de aanbevelingen en opmerkingen uit het Eindrapport van de evaluatie van het EPF³, opgesteld door adviesbureau Berenschot mee.

Op 13 juni 2024 heeft de Algemene Vergadering (AV) van het EuropaPact Fryslân ingestemd met het advies van de Stuurgroep om een voorstel uit te werken voor een EPF+, de vorm van samenwerking voor de periode vanaf 2028. Het advies van de Stuurgroep is één-op-één overgenomen uit het evaluatierapport van Berenschot over het EPF. De evaluatie vond plaats als basis voor het besluit over de voortzetting van het EPF t/m 2027.

In het eindrapport heeft Berenschot al een inhoudelijke schets gemaakt van het EPF+-scenario: “In dit scenario wordt het EPF uitgebouwd tot volwaardig Fries kenniscentrum met betrekking tot Europese subsidiemogelijkheden. Er wordt actief ingezet op het aantrekken van expertise in het schrijven van aanvragen. Het EPF+ faciliteert niet alleen de projectontwikkeling maar biedt actieve ondersteuning bij het denk- en schrijfproces van voorstellen. Het door de deelnemende partijen geïnvesteerde geld blijft

grotendeels bij het EPF en gaat slechts in beperkte mate richting externe inhuur. Dit scenario is een groei-scenario; een EPF+ kenniscentrum is er niet van de één op andere dag.”⁴

Ook geeft Berenschot in het eindrapport van de evaluatie weer welke zaken nader moeten worden uitgewerkt met oog op het EPF+-scenario⁵:

- Een nadere uitwerking van de visie en doelstellingen van het EPF;
- Afstemmen van de capaciteit van het EPF+ op de behoeften van de partners en organisatie;
- Keuze tussen samenwerkingsovereenkomst of verzelfstandigen (Berenschot adviseert bij keuze voor een EPF+-scenario om over te gaan tot de oprichting van een vereniging en daarmee verzelfstandiging);
- Bepalen welke kennis en informatie het kenniscentrum aanbiedt en aan welke partijen.

Bovenstaande aanbevelingen worden cf. het besluit van de AV uitgewerkt in een voorstel dat in **november 2025** in de Stuurgroep en in **december 2025** in de Algemene Vergadering wordt geagendeerd. Het voorstel wordt opgesteld onder regie van een bestuurlijke commissie onder leiding van de heer André van de Nadort, burgemeester van Weststellingwerf. De uitwerking vindt plaats door

de programmamanager in nauwe samenwerking met de leden van de EPF-Aanjaaggroep, de ambtelijke klankbordgroep van het EuropaPact, aangevuld met enkele andere ambtelijke vertegenwoordigers.

Hoewel Berenschot voorsorteert op één variant voor het EPF+, zijn er in lijn met het voorstel van Berenschot meerdere varianten te bedenken. Het uiteindelijke voorstel kan daarom meerdere varianten van een EPF+ omvatten. Met oog hierop heeft tijdens het werkbezoek aan de EWRC in oktober 2024 een gesprek plaatsgevonden met Kaatje Gevaert, medewerker van VLEVA en tevens lid van de EPF-beoordelingscommissie, over de governance en dienstverlening van VLEVA. Bepaalde elementen van het Vlaamse EU-verbindingsbureau komen mogelijk terug in het voorstel voor het EPF+.

3. Berenschot: “Lerende evaluatie EuropaPact Fryslân” (mei 2024).

4. *Idem*, pag. 38-39.

5. *Idem*, pag. 39-40.

H6. Organisatie en financiën

6.1 Governance

6.2 Organisatie

6.3 Begroting 2025

H6. Organisatie en financiën

6.1 Governance

Met het besluit van de AV van juni 2024 om het EPF tijdens de periode 2025 t/m 2027 voort te zetten op de huidige wijze blijft de governance van het EPF onveranderd. Dit houdt in dat in 2025 de volgende organisatieonderdelen bij elkaar komen:

- Algemene Vergadering
(op 3 april en 8 december 2025);
- Stuurgroep
(op 3 maart, 19 juni, 18 september en 6 november 2025);
- Aanjaaggroep
(maandelijks m.u.v. de zomermaanden);
- Europanetwerk
(maart, mei (viering Europadag) en november 2025).

In 2024 in de RUG Campus Fryslân toegetreden tot het EuropaPact. In 2024 zijn gesprekken gevoerd over deelname met het Wetterskip en Van Hall Larenstein. Deze gesprekken moeten in 2025 leiden tot definitieve besluiten over deelname aan het EPF.

6.2 Organisatie

In februari 2025 start de senior-adviseur waarmee alle posities van het EPF-team zijn ingevuld. Hiermee komt een einde aan de invulling van de senior-functie via externe inhuur en kan het EPF-team zichzelf verder ontwikkelen en kan de band met de Friese partners verder worden uitgebouwd.

Het EPF-team is nu als volgt samengesteld:

- Programmamanager, 1fte.
- Senior-adviseur, 1 fte.
- Programmasecretaris, 1 fte.
- Programmamedewerker, 1 fte.
- Officemanager, 0,6 fte.

H6. Organisatie en financiën

6.3 Begroting 2025

In 2025 wordt gewerkt met een begroting van in totaal: €1.887.200,-.
Evenals in 2024 bedraagt het subsidieplafond: €530.000,-. De begroting voor 2025 is als volgt:

Inkomsten

Bijdrage provincie	483.000
Bijdrage gemeenten	662.000
Bijdrage kennisinstellingen	7.500
	plus in kind bijdragen t.w.v. 125.000 Firda en NHL Stenden
Totaal inkomsten	1.152.500
Reserve	727.200
Totaal baten	1.879.700

Uitgaven

Organisatie		Bedrijfsvoering	
Bijdrage capaciteit EPF	440.000	Ontwikkeling kennis en vaardigheden	40.000
Bijdrage capaciteit Financiën	10.000	Europe Ready Fryslân	10.000
Bijdrage capaciteit Subsidiezaken	50.000	Werkbezoek EWRC2025 in Brussel	30.000
Inzet office manager	40.000	Projectontwikkeling	100.000
Inzet beoordelingscommissie	10.000	Huur onroerende zaken	12.000
Inhuur experts projectbasis	50.000	Kantoorkosten	
		(ICT, accountant, representatiekosten, reiskosten)	50.000
Totaal	600.000	Communicatie	35.000
		Inzet reserve	512.700
		Totaal	749.700
Subsidieplafond vouchers	530.000		
Totaal	530.000		

Totaal baten	1.879.700
Totaal uitgaven	1.879.700
Totaal	0